

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) เพื่อนำรูปแบบมาประกอบในการวิจัย ดังมีรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

ประวัติความเป็นมาของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

แคโรลีน (Carolyn, 1992, pp. 3-4) ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของการเรียนรู้แบบร่วมมือว่ามีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน ซึ่งมีการบันทึกไว้ในคัมภีร์โบราณของศาสนาฮิวในศตวรรษแรก ในศตวรรษที่ 18 ที่ประเทศอังกฤษ โจเซฟ แลนเคสเตอร์ และแอนดรู เบลล์ (Joseph Lancaster and Andrew Bell) ได้พัฒนาโรงเรียนที่ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือขึ้น ในปี ค.ศ. 1806 โรงเรียนแลนแคนเทรียน (Lancantrian School) ได้ถูกก่อตั้งขึ้นในเมืองนิวยอร์ก ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือในการเรียน นอกจากนี้ โคลเนล ฟรานซิส พาร์คเกอร์ (Colonel Francis Parker) ผู้อำนวยการโรงเรียนในชุมชนตำบล ควินซี เมืองเมสซาชูเซตส์ (Quincy, Massachusetts) ได้ตั้งโรงเรียนที่ใช้ในการเรียนรู้แบบร่วมมือในปี ค.ศ. 1875 – 1880 ต่อมาในปี ค.ศ. 1916 ดิวอี้ (Dewey, 1957 cited in Carolyn, 1992, p. 3) แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโกได้เขียนหนังสือเรื่องการศึกษาและประชาธิปไตย โดยเสนอแนวคิดในการจัดการศึกษาที่เน้นห้องเรียนเป็นเสมือนกระจกที่สะท้อนสังคม การจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องให้ผู้เรียนเรียนรู้สิ่งที่นำไปสู่ชีวิตจริง ดิวอี้เสนอให้จัดบรรยากาศการเรียนและกระบวนการเรียนให้สอดคล้องกับลักษณะของสังคมที่เป็นจริง โดยวิธีปฏิบัติการแบบประชาธิปไตยและใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นแนวทางในการศึกษาหาความรู้ และจากแนวคิดของดิวอี้ทำให้เกิดการจัดชั้นเรียนเป็นลักษณะกลุ่มย่อยที่ใช้ การแก้ปัญหา โดยนักเรียนในกลุ่มช่วยกันค้นหาคำตอบด้วยตนเอง งานของดิวอี้จึงเหมือนเป็นการเปิดศตวรรษใหม่ของการศึกษาในสหรัฐอเมริกา อันเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการพัฒนาวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบต่าง ๆ ขึ้น ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 เป็นต้นมาก็มีนักการศึกษาจำนวนมากได้ทำ การวิจัยเพื่อพัฒนาและคิดค้นวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบต่าง ๆ ขึ้น โดยคำนึงถึงโครงสร้างทางสังคมในห้องเรียน ความแตกต่างของเชื้อชาติ ความแตกต่างระหว่างบุคคลในการร่วมมือกันในการเรียนรู้ในห้องเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการเรียนของแต่ละคน

ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ ดังนี้

จอห์นสัน และโฮลเบก (Johnson & Holubec, 1993, pp. 1-3) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือหมายถึงการจัดการเรียนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่มจะขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม สมาชิกทุกคนมีบทบาทชัดเจน มีทักษะทางสังคม มีการพึ่งพาอาศัยกันจนทุกคนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

สลาบิน (Slavin, 1995, p. 4) ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือหมายถึง วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน สมาชิกในกลุ่มจะต้องประกอบไปด้วยนักเรียนที่มีระดับความสามารถ, เพศ, เชื้อชาติที่แตกต่างกัน สมาชิกในกลุ่มจะต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อเพื่อนในการช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ โดยการทำงานร่วมกันต้องมีเป้าหมายของกลุ่ม

เสริมศรี ไชยสร (2539, อ้างถึงใน สุนทรี คนเที่ยง, หน้า 1) ได้เรียกการเรียนรู้แบบร่วมมือว่าเป็นการเรียนแบบสหการ เนื่องจากเมื่อพิจารณาถึงหลักการของสหกรณ์นั้น สมาชิกกลุ่มแต่ละคนต้องร่วมมือกันรับผิดชอบในการดำเนินงานของกลุ่ม ความรู้สึกที่เป็นกลุ่มต้องช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มให้ดำเนินการให้ดีที่สุด เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มและตนเอง

กรมวิชาการ (2539 ก, หน้า 85) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดการเรียนที่แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตัวและส่วนรวมเพื่อให้กลุ่มได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

จากความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเพื่อให้ตนเองและสมาชิกในกลุ่มเกิดการเรียนรู้ นักเรียนมีความรับผิดชอบ 2 ประการ คือ การเรียนบทเรียนตามกำหนด และช่วยให้เพื่อนเข้าใจบทเรียน นักเรียนจะค้นหาสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ในสถานการณ์การเรียนแบบร่วมมือนักเรียนจะต้องรับรู้ และระลึกเสมอว่าตนเองจะไปถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ได้ ก็ต่อเมื่อสมาชิกคนอื่น ๆ ไปถึงเป้าหมายเช่นเดียวกัน นักเรียนจะอภิปรายบทเรียนร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ช่วยเหลือสนับสนุนกันเพื่อให้ทุกคนได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

ลักษณะของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

จอห์นสัน และโฮลูเบค (Johnson & Holubec, 1993, pp. 55-59) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก ลักษณะสำคัญนี้มาจากหลักการที่ว่า ทุกคนทำเพื่อเป้าหมายเดียวกันของกลุ่มและผลงานของแต่ละคนก็เป็นผลงานของกลุ่ม ในการเรียนรู้แบบร่วมมือนั้นสมาชิกกลุ่มต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันกลุ่มจะสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นกับทุกคนถ้ากลุ่มประสบผลสำเร็จทุกคนย่อมประสบผลสำเร็จด้วย ถ้ากลุ่มล้มเหลวทุกคนก็ถือว่าล้มเหลวด้วยการที่จะแน่ใจว่าเพื่อนสมาชิกจะเรียนรู้บทเรียน ทุกคนต้องให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีลักษณะความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยกัน สมาชิกแต่ละคนต้อง

ยอมรับว่าผลงานของคนอื่นมีความสำคัญต่อตนเองและต่อกลุ่ม และผลงานของตนเองก็มีความสำคัญต่อคนอื่นและต่อกลุ่มด้วย

2. การปฏิสัมพันธ์โดยตรงของสมาชิก ลักษณะสำคัญนี้มาจากหลักการที่ว่า ผลงานที่ดีมาจากการใช้ความสามารถและการสร้างสรรค์ของบุคคลหลายคน เพราะถ้าพึ่งบุคคลเพียงคนเดียวไม่สามารถทำงานทุกอย่างสำเร็จ ต้องอาศัยการช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ทำงานร่วมกับผู้อื่น ในการเรียนแบบร่วมมือต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนช่วยเหลือกัน มีการติดต่อปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด การอธิบายให้เพื่อนได้เกิดการเรียนรู้ การรับฟังเหตุผลของสมาชิกภายในกลุ่มปฏิสัมพันธ์โดยตรงของนักเรียนจะก่อให้เกิดผลดังนี้

2.1 ทำให้เกิดกระบวนการคิด ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจในการหาคำตอบ การอธิบายการแก้ปัญหา การอภิปรายถึงธรรมชาติของมโนทัศน์ของสิ่งที่เรียน การให้ความรู้แก่เพื่อนเป็นการพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียน

2.2 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับอิทธิพลทางสังคมที่หลากหลายยิ่งขึ้น มีการช่วยเหลือสนับสนุน ทำให้นักเรียนรู้เหตุผลของกันและกันได้รูปแบบการทำงานทางสังคมร่วมกัน

2.3 การตอบสนองทางวาจาและท่าทางของเพื่อนสมาชิก ทำให้ได้รู้ถึงการทำงานของตนซึ่งเป็นการได้รับข้อมูลย้อนกลับที่สำคัญ

2.4 การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนซึ่งกันและกันเพราะนักเรียนคอยให้กำลังใจกันและกันในการทำงาน

2.5 ทำให้นักเรียนได้รู้จักเพื่อนสมาชิกได้ดียิ่งขึ้น

ในการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์โดยตรงของสมาชิกให้ได้ผล ขนาดของกลุ่มต้องไม่ใหญ่มาก (2-6 คน) เพื่อให้สมาชิกทุกคนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นรับฟัง ติดต่อสื่อสารกันอย่างทั่วถึง

3. การรับผิดชอบและการตอบสนองรายบุคคล ลักษณะสำคัญนี้มาจากหลักการที่ว่า สิ่งที่นักเรียนทำร่วมกันเป็นกลุ่มจะทำให้นักเรียนสามารถทำได้ด้วยตนเองในวันข้างหน้า นักเรียนต้องรับผิดชอบในผลการเรียนของตนเองและของเพื่อนสมาชิก ทุกคนในกลุ่มจะรู้ว่าใครต้องการความช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนเรื่องใด มีการกระตุ้นและการให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ การตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนได้เกิดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลทำได้ดังนี้

3.1 ประเมินผลงานของสมาชิกแต่ละคนซึ่งรวมเป็นผลงานกลุ่ม

3.2 ให้ข้อมูลย้อนกลับทั้งของกลุ่มและรายบุคคล

3.3 ให้สมาชิกทุกคนรายงานหรือมีโอกาสแสดงความคิดเห็นโดยทั่วถึง

3.4 มีการตรวจสอบผลการเรียนเป็นรายบุคคลหลังจบบทเรียน

ในการตรวจสอบความรับผิดชอบรายบุคคลเป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าครูไม่ตรวจสอบความสามารถเป็นรายบุคคลแล้ว อาจทำให้นักเรียนบางคนไม่ได้เกิดการเรียนรู้ผลงานที่ออกมาเป็นผลงานของสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม

4. ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์และทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ลักษณะสำคัญนี้มาจากหลักการที่ว่า การทำงานร่วมกันจะเสริมสร้างความสามารถได้ดีกว่าการทำงานคนเดียว คนเราไม่ได้เกิดมาเพื่อเรียนรู้โดยทันทีทันใดในการที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ และการทำงานเป็นกลุ่มไม่ได้เกิดขึ้นง่าย ๆ ตามที่ต้องการ บุคคลต้องเรียนรู้ต้องได้รับการสอนทักษะทางสังคม เพื่อให้เกิดคุณภาพสูงในการทำงานร่วมกัน การทำให้เกิดทักษะทางมนุษยสัมพันธ์และการทำงานเป็นกลุ่ม นักเรียนควรต้องปฏิบัติดังนี้

- 4.1 เรียนรู้ข้อเท็จจริง ลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคล
- 4.2 มีการสื่อสารกันอย่างถูกต้องและเปิดเผย
- 4.3 ยอมรับและสนับสนุนซึ่งกันและกัน
- 4.4 แก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้น

ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์จะช่วยให้ทักษะการทำงานเป็นกลุ่มเกิดผลดี ลดความกดดันและความตึงเครียดในการทำงานทำให้สามารถทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

5. กระบวนการกลุ่ม กระบวนการกลุ่มเกิดขึ้นเมื่อสมาชิกภายในกลุ่มอภิปรายถึงการทำอย่างไรจะทำให้การทำงานบรรลุเป้าหมาย จุดมุ่งหมายของกระบวนการกลุ่มคือเน้นกระบวนการทำงาน หน้าที่ บทบาทที่ชัดเจนของสมาชิกแต่ละคนที่จะทำให้การทำงานนั้น ๆ ได้ผลดีตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ กลุ่มต้องอธิบายการกระทำของสมาชิกเพื่อให้สมาชิกได้ทราบว่ามีสิ่งใดที่เป็นประโยชน์ต่อความสำเร็จในการทำงานของกลุ่ม และตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมใดควรดำเนินต่อไป พฤติกรรมใดควรต้องเปลี่ยนแปลง กระบวนการกลุ่มมีความสำคัญต่อการเรียนแบบร่วมมือดังนี้

- 5.1 ทำให้สมาชิกเรียนรู้กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการร่วมงาน
- 5.2 ทำให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะการทำงานแบบร่วมมือ
- 5.3 ช่วยให้ผู้สมาชิกได้รับข้อมูลย้อนกลับจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
- 5.4 ช่วยให้แน่ใจว่านักเรียนได้ใช้กระบวนการคิด
- 5.5 นำไปสู่หนทางแห่งความสำเร็จของกลุ่ม และเสริมแรงพฤติกรรมที่ดี

สเปนเซอร์ (Spencer, 1994 อ้างใน พิมพ์พันธุ์ เฑาะคุปต์, ม.ป.ป., หน้า 2-3) ได้อธิบายลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือ โดยมีแนวคิดสำคัญ 6 ประการคือ

1. เป็นกลุ่ม / ทีม (group / team) หมายถึง การจัดนักเรียนออกเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ประมาณ 2-6 คน สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน

คณะกัน ขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมที่สุดคือ 4 คน ที่จะเปิดโอกาสให้ทุกคนในกลุ่มได้ร่วมมืออย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งสามารถแบ่งงานให้ทำเป็นคู่ได้สะดวก

2. มีความเต็มใจ (willing) หมายถึง สมาชิกในกลุ่มมีความเต็มใจที่จะร่วมมือกันในการเรียนและการทำงานเป็นกลุ่มแบบร่วมกัน มีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน โดยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีการยอมรับกันและกันเพื่อให้งานสำเร็จด้วยดี

3. มีการจัดการ (management) หมายถึง การจัดการเพื่อให้การทำงานกลุ่มแบบร่วมมือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องกำหนดสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างกฎของห้อง การจัดที่นั่งของกลุ่ม มีการกำหนดบทบาทของสมาชิกไว้ล่วงหน้า มีการให้สัญญาณเงียบที่ครูส่งให้ผู้เรียนแล้วผู้เรียนทำสัญญาณตามและเงียบเพื่อฟังคำสั่งต่อไป เป็นต้น

4. มีทักษะสังคม (social skill) หมายถึง มีทักษะในการทำงานร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ให้ความช่วยเหลือกัน ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ซึ่งจะช่วยให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. มีหลักการพื้นฐาน (basic principles) 4 ประการ ซึ่งล้วนมีความสำคัญที่จะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้คือ

5.1 มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเชิงบวก (positive interdependence) การช่วยเหลือพึ่งพากันและกันเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ และเข้าใจว่าความสำเร็จของแต่ละคนคือความสำเร็จของกลุ่ม

5.2 มีความรับผิดชอบเป็นรายบุคคล (individual accountability) ทุก ๆ คนในกลุ่มมีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในการค้นคว้าการทำงาน สมาชิกทุกคนต้องเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนเหมือนกันจึงถือว่าเป็นความสำเร็จของกลุ่ม

5.3 มีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน (equal participation) ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการค้นคว้าการทำงานเท่า ๆ กัน ทำโดยกำหนดบทบาทของแต่ละคน กำหนดบทบาทก่อนหลัง

5.4 มีปฏิสัมพันธ์ไปพร้อม ๆ กัน (equal participation) คือ นักเรียนทุกคนในกลุ่มจะทำงาน คิด อ่าน ฟัง ฯลฯ ไปพร้อม ๆ กัน

6. มีเทคนิคหรือรูปแบบการจัดกิจกรรม (structure) รูปแบบกิจกรรมหรือเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือมีลักษณะที่ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งเทคนิคต่าง ๆ จะต้องเลือกใช้ให้ตรงกับเป้าหมายที่ต้องการ เพราะแต่ละเทคนิคมีความเหมาะสมกับเป้าหมายที่แตกต่างกัน

จากข้อความข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือคือ การเรียนที่ให้นักเรียนซึ่งมีความแตกต่างกัน เช่น เพศ ระดับความสามารถทางการเรียน เชื้อชาติ เป็นต้น ทำงาน

เป็นกลุ่มเล็ก ๆ ร่วมกัน มีเป้าหมายร่วมกันในการทำงานกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม มีการช่วยเหลือกันและกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนประสบผลสำเร็จได้เท่าเทียมกัน และนำไปสู่ความสำเร็จของกลุ่ม

ความแตกต่างของการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนเป็นกลุ่มแบบดั้งเดิม

การเรียนแบบร่วมมือมีลักษณะเป็นการเรียนการสอนแบบกลุ่มซึ่งการเรียนการสอนแบบเดิมก็ลักษณะเป็นกลุ่มทำงานเช่นเดียวกัน แต่ความแตกต่างอยู่ที่ว่าประสบการณ์การเรียนแบบร่วมมือจะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นในทางบวก มิใช่การแข่งขันเพื่อเอาชนะ มีเจตคติต่อขอบข่ายของวิชา มีทักษะต่อครูและสังคม มีความต้องการความสำเร็จและสุขภาพจิตดีกว่าการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม เมื่อนำไปเทียบกับชีวิตการทำงานจริง ความสำเร็จในอาชีพจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำงานร่วมมือกับคนอื่นซึ่งสอดคล้องกับวิธีการเรียนแบบร่วมมือ พรรณศรีศรี เจริญธรรมสาร (2533, หน้า 35-36) ได้สรุปความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนเป็นกลุ่มแบบดั้งเดิมไว้ดังนี้

1. การเรียนแบบร่วมมือสมาชิกกลุ่มมีความรับผิดชอบในการเรียนร่วมกันสนใจ การทำงานของตนเองเท่า ๆ กับการทำงานของสมาชิกกลุ่ม ส่วนการเรียนแบบเดิมสมาชิกไม่มีความรับผิดชอบร่วมกัน
2. การเรียนแบบร่วมมือสมาชิกกลุ่มแต่ละคนรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีการให้คำแนะนำชมเชย เสนอแนะการทำงานกลุ่มของสมาชิก ในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมสมาชิกกลุ่มแต่ละคนไม่ต้องรับผิดชอบการทำงานของตนเองเสมอไป
3. การเรียนแบบร่วมมือนั้นสมาชิกมีความสามารถแตกต่างกันแต่การเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมสมาชิกมีความสามารถใกล้เคียงกันมาก
4. การเรียนแบบร่วมมือมีการแลกเปลี่ยนบทบาทผู้นำภายในกลุ่มในขณะที่การเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมผู้นำหรือหัวหน้าจะได้รับการเลือกจากสมาชิกในกลุ่ม
5. สมาชิกในกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือจะช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจในการทำงาน ช่วยกันรับผิดชอบการเรียนของสมาชิกกลุ่ม ส่วนการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมอาจแบ่งงานกันไปทำแล้วนำงานมารวมกัน
6. จุดมุ่งหมายของการเรียนแบบร่วมมือคือ การให้สมาชิกทุกคนใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการทำงานกลุ่ม และรักษาสัมพันธ์ภาพของสมาชิกในการทำงานกลุ่ม ส่วนการเรียนแบบเดิมจุดมุ่งหมายอยู่ที่การทำงานให้สำเร็จเท่านั้น
7. นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือจะได้รับการสอนทักษะทางสังคมขณะที่ทำงานกลุ่ม แต่การเรียนแบบเดิมทักษะเหล่านี้จะถูกละเลย

8. ในการเรียนแบบร่วมมือครูจะเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือสังเกตการทำงานของกลุ่มในกลุ่ม ส่วนการเรียนแบบเดิมครูให้สมาชิกทำงานกันเอง

9. ในการเรียนแบบร่วมมือครูเป็นผู้กำหนดวิธีการในการทำงานกลุ่ม ส่วนในการเรียนแบบเดิมครูให้สมาชิกในกลุ่มดำเนินการภายในกลุ่มกันเอง

ในการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนเป็นกลุ่มแบบดั้งเดิมจะมีลักษณะการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มที่คล้ายคลึงกัน แต่ในทางปฏิบัติจริงแล้วจะมีความแตกต่างกันมาก การจัดการเรียนการสอนกลุ่มแบบร่วมมือจะมีจุดประสงค์ที่ชัดเจน และจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานในชีวิตจริง ความสำเร็จของหน้าที่การงานหรืออาชีพในอนาคตจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำงานร่วมมือกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งวิธีการเรียนแบบร่วมมือนี้จะได้ฝึกคุณลักษณะดังกล่าวให้สัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตจริงมากยิ่งขึ้น ดังจะได้สรุปเปรียบเทียบการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนเป็นกลุ่มแบบดั้งเดิมให้เห็นเป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนเป็นกลุ่มแบบดั้งเดิม

การเรียนรู้แบบร่วมมือ	การเรียนเป็นกลุ่มแบบดั้งเดิม
1. สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบในงานของตนเอง และของสมาชิกในกลุ่ม	1. สมาชิกแต่ละคนอาจจะไม่รับผิดชอบในงานของตนเองและของกลุ่ม
2. สมาชิกมีความสามารถแตกต่างกัน	2. สมาชิกมีความสามารถเท่าเทียมกัน
3. สมาชิกผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ	3. มีผู้นำที่ได้รับการแต่งตั้งเพียงคนเดียว
4. รับผิดชอบร่วมกับสมาชิกด้วยกัน	4. รับผิดชอบเฉพาะตนเอง
5. เน้นผลงานและการคงอยู่ซึ่งความเป็นกลุ่ม	5. เน้นที่ผลงานเพียงอย่างเดียว
6. สอนทักษะทางสังคมโดยตรง	6. ทักษะทางสังคมถูกละเลย
7. ครูคอยสังเกตและหาโอกาสแนะนำ	7. ครูขาดความสนใจหน้าที่ของกลุ่ม
8. สมาชิกกลุ่มมีกระบวนการทำงานเพื่อประสิทธิผลกลุ่ม	8. ขาดกระบวนการในการทำงานกลุ่ม

สรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นการเรียนการสอนแบบกลุ่มที่นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างแท้จริง มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อไปสู่เป้าหมายร่วมกันทั้งกลุ่มซึ่งการเรียนแบบร่วมมือจะเกิดประโยชน์เต็มที่และสอดคล้องกับการประกอบอาชีพในชีวิตจริงต่อไปในอนาคต

รูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือ (cooperative learning method)

ได้นักการศึกษาหลายท่านศึกษาวิธีการเรียนการสอนแบบร่วมมือ และได้แบ่งรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือเป็นหลายเทคนิคหลายรูปแบบหลายลักษณะ แต่ไม่ว่าจะแบ่งเป็นหลายรูปแบบอย่างไรวิธีการเรียนเหล่านี้ต่างก็ใช้หลักการเรียนที่คล้ายคลึงกันแต่จะต่างที่กระบวนการ กลวิธี หรือเทคนิค รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่นิยมใช้ในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ ดังที่ สลาวิน (Slavin, 1991, pp. 4-13) ได้แบ่งรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. วิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (student teams achievement divisions : STAD) การเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์จะแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละ 4 คน คณะระดับความสามารถ เพศ และเชื้อชาติครูจะนำเสนอบทเรียน จากนั้นนักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มจนกว่าจะแน่ใจว่าสมาชิกทุกคนในกลุ่มเกิดการเรียนรู้แล้วนักเรียนจะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคลโดยไม่มีการช่วยเหลือกัน คะแนนจากการทดสอบของนักเรียนแต่ละคนจะถูกนำไปเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยเดิมของนักเรียน (คะแนนฐาน) เป็นคะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งคะแนนพัฒนาการนี้จะถูกนำไปคิดรวมเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนรวมตามเกณฑ์ที่ครูกำหนดจะได้รับประกาศนียบัตรหรือรางวัลอื่นที่ครูกำหนดวิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบ STAD สามารถใช้ได้ทุกระดับชั้น ไม่ว่าจะเป็นวิชาคณิตศาสตร์, ภาษาต่าง ๆ , สังคมศึกษา, หรือวิทยาศาสตร์ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จนถึงระดับวิทยาลัย แนวคิดสำคัญของวิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบ STAD คือการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกในกลุ่มให้เกิดการเรียนรู้ถ้าหากนักเรียนอยากให้อายุของตนเองได้รับรางวัล (team rewards) นักเรียนจะต้องช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกให้เกิดการเรียนรู้ เห็นความสำคัญของการเรียน และเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ หลังจากครูนำเสนอบทเรียนนักเรียนจะทำงานร่วมกัน อาจจะทำงานเป็นคู่แล้วเปรียบเทียบคำตอบกัน อภิปรายเมื่อมีความเห็นไม่ตรงกันและช่วยอธิบายเมื่อเพื่อนไม่เข้าใจ มีการอภิปรายเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาและมีการประเมินกันในกลุ่มว่าเกิดการเรียนรู้นักเรียนน้อยแค่ไหน เพื่อให้ทุกคนสามารถทำแบบทดสอบได้ แต่นักเรียนไม่สามารถช่วยเหลือกันเมื่อถึงเวลาทดสอบ ความรับผิดชอบของบุคคล (individual accountability) จะเป็นแรงจูงใจในการที่นักเรียนที่เรียนรู้ได้ดีอธิบายให้เพื่อนได้เข้าใจ ซึ่งกลุ่มจะประสบผลสำเร็จก็ต่อเมื่อสมาชิกทุกคนเกิดการเรียนรู้ เพราะคะแนนของกลุ่มจะมาจากคะแนนพัฒนาการของสมาชิกในกลุ่มทุกคน

2. การเรียนแบบร่วมมือแบบการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (teams – games – tournaments : TGT) วิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบ TGT จะใช้กิจกรรมการเรียนรู้เหมือนการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบ STAD แต่จะเปลี่ยนการทดสอบเป็นการแข่งขันตอบคำถามเป็นสัปดาห์ คะแนนที่สมาชิกในแต่ละกลุ่มทำได้จะนำมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม นักเรียนจะออกมาแข่งขันตอบปัญหากันคราวละ 3 คน นักเรียนที่มีระดับความสามารถต่ำจะแข่งขันกับนักเรียนที่มีระดับความสามารถต่ำ นักเรียนที่มีระดับความสามารถสูงก็จะแข่งขันกับนักเรียนที่มีระดับความสามารถสูง ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนมีโอกาสประสบผลสำเร็จเท่าเทียมกัน คะแนนที่นักเรียนแต่ละคนได้จะนำมารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุดจะได้รับรางวัล การเรียนแบบร่วมมือจะเพิ่มความตื่นต่อน่าสนใจด้วยการใช้การแข่งขันเกม ในการแข่งขันสมาชิกในกลุ่มจะต้องเตรียมสมาชิกทุกคนให้พร้อมสำหรับการแข่งขัน โดยการช่วยเหลือ อธิบายเนื้อหา ในเอกสารที่ครูแจก แต่เมื่อมีการแข่งขันนักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนไม่ได้ ดังนั้นนักเรียนจะต้องมีความรับผิดชอบที่จะทำให้เพื่อนเกิดการเรียนรู้

3. วิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบต่อบทเรียน (jigsaw II) การเรียนแบบร่วมมือแบบ Jigsaw II จะแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละ 4 คน ที่มีลักษณะแตกต่างกัน นักเรียนจะถูกกำหนดให้ศึกษาหัวข้อย่อยของเรื่องที่จะเรียนซึ่งสมาชิกแต่ละคนที่ได้รับหัวข้อย่อยใดก็จะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องนั้นหลังจากอ่านเรื่องย่อยที่ตนได้รับแล้ว สมาชิกจากแต่ละกลุ่มที่ได้รับหัวข้อย่อยเดียวกันจะเข้ากลุ่มเพื่อศึกษาอภิปรายเกี่ยวกับหัวข้อย่อยนั้น จากนั้นจึงกลับเข้ากลุ่มเดิมและอธิบายเกี่ยวกับสิ่งที่ตนไปศึกษามาให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มฟัง สุดท้ายจึงทำการทดสอบหรือประเมินแบบอื่นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนทั้งหมด การพิจารณาผลงานกลุ่มจะพิจารณาจากคะแนนพัฒนาการเหมือนวิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบ STAD

4. การเรียนแบบร่วมมือแบบการสอนเป็นกลุ่มย่อย หรือรายบุคคล (team accelerated instruction : TAI) การเรียนแบบร่วมมือแบบการสอนเป็นกลุ่มย่อยหรือรายบุคคลจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 4 คน ที่มีระดับความสามารถแตกต่างกัน และมีการให้รางวัลแก่กลุ่มที่มีคะแนนสูง การเรียนแบบร่วมมือแบบ TAI จะรวมเอาการเรียนแบบร่วมมือและการสอนเป็นรายบุคคลไว้ด้วยกัน และจะใช้กับวิชาคณิตศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 วิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบ TAI จะมีการทดสอบเพื่อจัดระดับความสามารถของนักเรียน สมาชิกในกลุ่มจะศึกษาบทเรียนที่แตกต่างกัน สมาชิกในกลุ่มเดียวกันจะตรวจสอบการตอบคำถามของเพื่อนในกลุ่ม และช่วยเหลือเพื่อนถ้าเกิดปัญหาหรือไม่เข้าใจ จะมีการทดสอบโดยไม่มีการช่วยเหลือจากเพื่อน และตรวจให้คะแนนโดยเพื่อนในกลุ่ม ในแต่ละสัปดาห์ครูจะรวมจำนวนบทเรียนที่นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มเรียนสำเร็จ และ

จะให้รางวัลแก่กลุ่มที่สามารถทำคะแนนเพิ่มหรือมีพัฒนาการตามเกณฑ์ที่ครูกำหนด และมีการให้คะแนนพิเศษสำหรับนักเรียนที่ทำแบบฝึกหัดถูกทุกข้อ หรือทำการบ้านได้สมบูรณ์ นักเรียนมีความรับผิดชอบในการช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกในกลุ่มและทำงานที่ครูกำหนดให้ ครูจะเรียกเด็กที่มีความสามารถเท่ากันมาสอนเป็นกลุ่มย่อยจากนั้นครูปล่อยนักเรียนกลับเข้าทำงานในกลุ่มเดิม ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ เด็กที่เรียนล้าหน้าไปแล้วจะช่วยเด็กที่เรียนล้าหลังใน การทำงานและตรวจแบบฝึกหัดให้ นักเรียนจะสนับสนุนและช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม เพราะนักเรียนต้องการให้กลุ่มของตน ประสบผลสำเร็จ ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล จะเกิดขึ้นเพราะนักเรียนจะต้องทำแบบทดสอบด้วยตนเองโดยไม่มีการช่วยเหลือจากเพื่อน นักเรียนมีโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จเท่าเทียมกัน เพราะนักเรียนต้องแข่งกับตนเองโดยทำคะแนนให้สูงกว่าระดับความสามารถเดิมของนักเรียน

5. โปรแกรมการร่วมมือในการอ่านและการเขียน (cooperative integrated reading and composition : CIRC) การเรียนแบบร่วมมือแบบ CIRC เป็นโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อความเข้าใจที่ใช้สำหรับสอนการอ่านและการเขียน ในระดับประถมศึกษาปลายจนถึงระดับมัธยมศึกษา ในวิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบ CIRC ครูจะจัดนักเรียนเป็นกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนจับคู่กัน นักเรียนจะทำงานร่วมกัน จับคู่กันทำงานในกิจกรรมต่าง ๆ อ่านให้เพื่อนฟัง ทำนายเรื่องที่อ่านว่าจะจบลงอย่างไร เล่าเรื่องย่อให้เพื่อนฟัง เขียนความรู้สึกที่มีต่อเรื่องที่อ่านและฝึกสะกด ถอดความ และหาความหมายของคำศัพท์ในเรื่อง ในการทำงานกลุ่มนักเรียนจะต้องทำให้สมาชิกในกลุ่มเกิดทักษะ มีความเข้าใจ และรู้ถึงใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ในกิจกรรมการเรียนการสอนของวิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบ CIRC จะเริ่มจากครูสอนบทเรียน นักเรียนทำงานกลุ่ม กลุ่มประเมินความพร้อม และการทดสอบ นักเรียนจะไม่ได้รับการทดสอบจนกว่าเพื่อนสมาชิกในกลุ่มตัดสินใจว่าทุกคนเข้าใจและพร้อมที่จะได้รับการทดสอบ นักเรียนกลุ่มใดที่ทำคะแนนเฉลี่ยทั้งกิจกรรมการอ่านและการเขียนให้สูงกว่าเกณฑ์จะได้รับรางวัล

6. เทคนิคการตรวจสอบเป็นกลุ่ม (group investigation) วิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบนี้ จะแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละประมาณ 2-6 คน ให้นักเรียนได้ร่วมมือกันในการค้นคว้าอภิปราย และร่วมมือกันวางแผนหรือสร้างโครงการ กลุ่มจะเลือกหัวข้อที่จะศึกษาจากหัวข้อทั้งหมดที่ครูกำหนดไว้ในห้องเรียน จากนั้นเมื่อได้หัวข้อสมาชิกแต่ละคนจะเลือกหัวข้อย่อยไปศึกษาเป็นรายบุคคล และทำกิจกรรมของตัวเองจนสำเร็จแล้วรายงานต่อกลุ่มของตน กลุ่มจะอภิปรายผลงานของสมาชิกแต่ละคนเพื่อรวมเป็นผลงานของกลุ่ม จากนั้นแต่ละกลุ่มจะนำเสนอผลงานของกลุ่มให้เพื่อนทั้งชั้นฟัง นอกจากนี้วิธีการเรียนแบบร่วมมือที่มีลักษณะคล้ายกับ group investigation ได้แก่ วิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบ co-op co-op

7. เทคนิคการเรียนรู้ด้วยกัน (learning together) วิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบการเรียนรู้ด้วยกันนี้จะแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 - 5 คน กำหนดงานให้แต่ละกลุ่ม 1 อย่าง สมาชิกในกลุ่มจะร่วมมือกันทำงาน มีการให้รางวัลเมื่อผลงานของกลุ่มสำเร็จ

รูปแบบการเรียนที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นการเรียนแบบร่วมมือที่ได้รับการพัฒนามาเป็นหลายรูปแบบ โดยมีเทคนิคย่อย ๆ ที่แตกต่างกันออกไป แต่ยังคงลักษณะสำคัญที่ร่วมกันคือ การจัดแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยประมาณ 2-6 คน มีการทำงานร่วมกัน มีการช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้ทุกคนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจบทเรียน จากนั้นจึงมีการตรวจสอบรายบุคคล ซึ่งรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือแต่ละรูปแบบครูผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับวิชา ระดับชั้น นักเรียน ตลอดจนเนื้อหาซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนเป็นอย่างมาก

ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือก่อให้เกิดประโยชน์ในลักษณะต่าง ๆ หลายด้านแต่ที่เห็นชัดเจนคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะในการทำงาน มีเจตคติต่อการเรียน มีสัมพันธภาพ และเห็นคุณค่าของตนเองสูงขึ้น ดังที่นักวิชาการได้อธิบายถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

สมศักดิ์ ขจรเจริญกุล (2534, หน้า 19-23) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะสูงขึ้น
 2. การร่วมมือกันเรียนทำให้นักเรียนภายในกลุ่มได้รับความคิดเห็นที่หลากหลายจากการโต้แย้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รับรู้ปัญหาและทางเลือกในการแก้ปัญหา สิ่งเหล่านี้มีส่วนส่งเสริมการพัฒนากระบวนการคิด
 3. เรียนด้วยความเพลิดเพลิน นักเรียนจะได้พบกับบรรยากาศการช่วยเหลือกันทำกิจกรรม
 4. พัฒนาทักษะความเป็นผู้นำและทักษะทางสังคม เพราะนักเรียนสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์จริงกับเพื่อนในกลุ่มแทนที่จะอ่านหนังสือหรือดูจากคนอื่นโดยไม่ลงมือปฏิบัติจริง
 5. ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเองและภูมิใจในตนเอง การรวมกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันโดยมีเป้าหมายกลุ่ม คือ ต้องทำคะแนนกลุ่มของตนให้มากที่สุด นักเรียนทุกคนจะต้องช่วยเหลือกันทำให้เห็นคุณค่าในตนเอง
 6. การเรียนรู้ไปอย่างกว้างขวางเพราะมีการแก้ปัญหาร่วมกัน ค้นคว้าร่วมกัน
- สุมนชา พรหมบุญ และอรพรรณ พรสีมา (2540, หน้า 28-29) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่สำคัญของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. การเรียนแบบร่วมมือช่วยเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเผชิญกับชีวิตจริง เพราะลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับฝึกหัดต่อการเรียนรู้ของตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติ ได้ทำกิจกรรมกลุ่ม ได้ฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ ทักษะการบริหาร การเป็นผู้นำการเป็น ผู้ตาม และที่สำคัญเป็นการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียนมากที่สุดวิธีหนึ่ง

2. การเรียนแบบร่วมมือช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนความเป็นประชาธิปไตย ฝึกการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขช่วยให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ต่อครู ต่อสถานศึกษา และต่อสังคม

3. การเรียนแบบร่วมมือช่วยลดปัญหาทางวินัยในชั้นเรียน เพราะผู้เรียนทุกคนจะได้ฝึกฝนจนกระทั่งเกิดวินัยในตนเอง ได้รับการยอมรับจากครูจากเพื่อน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดการยอมรับตนเองเกิดความสุขในการอยู่ร่วมกับเพื่อน ๆ ปัญหาทางวินัยจึงลดน้อยลงและหมดไปในที่สุด

4. การเรียนแบบร่วมมือ ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งชั้นสูงขึ้น การช่วยเหลือกันในกลุ่มเพื่อน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น

เอเรนดส์ (Arends, 1994, pp. 407-408) ได้กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือว่าสามารถช่วยพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ ได้ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (academic achievement) เนื่องจากสมาชิกในกลุ่มมีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน คนที่เข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็สามารถช่วยเหลือคนที่ยังไม่เข้าใจในการเรียนเรื่องนั้นได้ คนที่อธิบายให้เพื่อนฟังก็จะเข้าใจในเรื่องที่ตนอธิบายได้ดีมากยิ่งขึ้น และคนที่ได้รับการช่วยเหลือก็จะเข้าใจในสิ่งที่เพื่อนอธิบายได้ง่ายขึ้น เพราะเป็นการใช้ภาษาที่เป็นของผู้เรียนเอง นักเรียนจะกล้าพูด กล้าซักถามเพื่อน และสนใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น เพราะถือว่ามีส่วนร่วมในความสำเร็จของกลุ่ม

2. ด้านการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Improved Race Relations) การที่บุคคลได้ทำงานร่วมกันจะทำให้คนนั้นมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพราะบุคคลได้เรียนรู้การยอมรับการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันเข้าใจและเห็นใจบุคคลในกลุ่มและเมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จก็จะรู้สึกยินดีร่วมกัน ซึ่งส่งผลให้การแบ่งแยกลดน้อยลงไป และมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่นมากขึ้นเมื่อออกไปอยู่ในสังคม

3. ด้านการฝึกทักษะในการแก้ปัญหา (Comparative Problem-Solving Skills) ด้านนี้นับว่าสำคัญที่สุดที่เป็นผลจากการเรียนแบบร่วมมือ เพราะนักเรียนได้เรียนรู้การแก้ปัญหาร่วมกันเป็นทักษะที่นักเรียนนำไปใช้ได้ต่อไปเมื่อออกไปทำงานในสังคมกลุ่มใหญ่ที่ต้องมีการอาศัยซึ่งกันและกัน ซึ่งถือว่าเป็นการติดต่อสื่อสารที่มีความสำคัญมากกว่าสิ่งใดทั้งหมด

จากประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือที่นักวิชาการกล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการเรียนแบบร่วมมือจะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการในตนเองทางด้านความรู้ความคิด การแสดงออกการทำงานกลุ่มมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่น ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงในการแลกเปลี่ยนความคิดการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การช่วยเหลือผู้อื่นเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเองและพัฒนาตนให้เป็นคนที่มีคุณภาพ มีคุณค่าในสังคม

การสอนโดยใช้กิจกรรม CIRC (cooperative integrated reading and composition)

การสอนแบบ CIRC คือการสอนแบบร่วมมือรูปแบบหนึ่ง เพียงแต่ใช้เทคนิคหรือรูปแบบการสอนอ่านร่วมกับการสอนเขียน ซึ่งวิธีการสอนได้ถูกดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพห้องเรียนและธรรมชาติของวิชาทักษะทางภาษา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ากิจกรรมการสอน รูปแบบ CIRC โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC

รูปแบบการสอน CIRC พัฒนาโดย มิดเดน สลาวิน และสตีเวนส์ คณะอาจารย์มหาวิทยาลัย Johns Hopkins สหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1986 CIRC เป็นโปรแกรมที่ค่อนข้างใหม่ของวิธีการเรียนรู้แบบเป็นทีมของนักเรียน

ปัญหาการสอนเกี่ยวกับการอ่านด้วยวิธีจัดกลุ่มการอ่านที่ใช้อยู่ดั้งเดิมพบว่านักเรียนบางคนใช้เวลากับการเรียนไม่เต็มที่ขณะเข้ากลุ่ม การเรียนภาษาแบบเดิมนักเรียนมีโอกาฝึกการอ่านออกเสียงน้อย นักเรียนขาดทักษะการอ่านจับประเด็น การพัฒนาทักษะการเขียนของวิธีการเรียนแบบดั้งเดิมจะเรียนแยกส่วนกันกับทักษะทางภาษาด้านอื่น ๆ นักเรียนฝึกการเขียนค่อนข้างน้อย CIRC เสนอวิธีเรียนแบบความร่วมมือด้วยการแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามระดับความสามารถร่วมกับการจัดผู้เรียนเป็นทีมการเรียนรู้ย่อย ๆ สมาชิกทีมมีทุกระดับความสามารถ จัดระบบการให้รางวัลหรือยกย่องทีมที่ทำกิจกรรมบรรลุเป้าหมายจากการประเมินผลการเรียนของสมาชิกในทีมทุกคน เพิ่มโอกาสและระยะเวลาในการฝึกอ่านฝึกเขียนให้มากขึ้นด้วยการจัดการเรียนแบบบูรณาการกับการเรียนทักษะทางภาษา ผู้เรียนที่อยู่ในทีมเดียวกันมีส่วนสนับสนุนช่วยตรวจสอบแนะนำ เพื่อให้สมาชิกทุกคนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกัน

สำหรับการอ่าน นักเรียนจะได้รับการสอนภายในกลุ่มการอ่าน หลังจากนั้นให้แยกออกเป็นทีม เพื่อทำงานตามกิจกรรมแบบร่วมมือโดยจับคู่กันอ่าน การทำนายเรื่องที่อ่าน สรุปเรื่องที่อ่านให้เพื่อนอีกคนหนึ่งฟัง ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ฝึกสะกดคำและฝึกเรื่องคำศัพท์ ฝึกการ

ทำงานเป็นทีม ให้นักเรียนสามารถจับใจความสำเร็จของเรื่องที่อ่าน และฝึกทักษะอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน

สำหรับการเขียนขึ้นอยู่กับรูปแบบกระบวนการเขียน ใช้รูปแบบเป็นทีมเหมือนการอ่าน โดยนักเรียนจะร่วมกันวางแผนร่างฉบับ ทบทวนแก้ไข รวบรวม ลำดับเรื่อง พิมพ์หรือแสดงผลงาน โดยครูจะเป็นผู้แนะนำเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง รูปแบบและกลวิธีในการเขียน

การทดสอบย่อย จะทดสอบต่อเมื่อสมาชิกทุกคนในทีมมีความพร้อมเสียก่อน รางวัลสำหรับทีม คือ ใบประกาศนียบัตร โดยจะขึ้นอยู่กับค่าเฉลี่ยของสมาชิกในทีมทุกคนที่ได้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการอ่าน และการเขียน

กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC จะใช้กิจกรรมการอ่านควบคู่กับการเขียน โดยปกติแล้วจะใช้สอนควบคู่กันไปเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็สามารถใช้โปรแกรมนี้แยกในการสอนอ่าน หรือสอนเขียนเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งก็ได้

สุนทรี คนเที่ยง (2544, หน้า 20) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบ CIRC ว่า มี 4 ขั้นตอน คือ

1. นำเข้าสู่บทเรียนทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับเรื่องใหม่
2. ขึ้นฝึกเป็นทีม ฝึกโดยมีครูควบคุม และฝึกแบบอิสระ
3. ขึ้นทดสอบเรื่องที่เรียนใช้เวลาประมาณ 15–20 นาที โดยทดสอบรายบุคคล
4. ขึ้นตระหนักถึงความสำเร็จในกลุ่มเพื่อชี้ให้เห็นคุณค่าของความร่วมมือ

การจัดกิจกรรมแบบ CIRC ก็คือการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ (cooperative learning method) แต่ใช้เทคนิคการสอนอ่านควบคู่กับการสอนเขียน ซึ่งเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้สามารถแบ่งโดยการใช้เวลาเป็นเกณฑ์ได้ 2 ประเภทดังนี้ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2544, หน้า 143)

1. เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือใช้ในขั้นตอนใดตอนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในแต่ละคาบ เช่น อาจใช้ตอนนำเข้าสู่บทเรียน ขึ้นสอน ขึ้นสรุป ขึ้นวัดผลประเมินผล ซึ่งใช้เวลาในช่วงสั้น ๆ ประมาณ 5–10 นาที
2. เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตลอดคาบเรียน หรือตั้งแต่หนึ่งคาบเรียนขึ้นไป

สรุปได้ว่าการสอนแบบ CIRC ก็คือการสอนแบบร่วมมือ (cooperative learning method) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเก่งช่วยผู้เรียนอ่อน ผู้เรียนทั้ง 2 ระดับได้มีปฏิสัมพันธ์กัน เห็นอกเห็นใจกัน เรียนรู้ปัญหาและแก้ไขปัญหาร่วมกันรับผิดชอบงานร่วมกัน และใช้เทคนิคการสอนอ่านควบคู่ไปกับการสอนเขียน

ในการจัดการเรียนการสอนแบบปกติหรือตามแบบคู่มือครูนั้นๆ ก็มีการจัดชั้นเรียนแบบเป็นกลุ่มเช่นเดียวกันกับการสอนรูปแบบ CIRC แต่ระบบกลุ่มจะมีความแตกต่างกัน การจัดนักเรียนเป็นกลุ่มในการสอนแบบปกติจะมีลักษณะเป็นการเรียนรู้ส่วนบุคคล มีการแข่งขันกันเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งจะมีนักเรียนคนหนึ่งหรือนักเรียนจำนวนน้อยเท่านั้นที่จะสามารถบรรลุเป้าหมายได้ เป็นลักษณะที่ต้องเรียนให้เร็วเพื่อตนเอง ดังนั้นผู้เรียนจะมุ่งหวังผลการเรียนเฉพาะตัว และปฏิเสธผลการเรียนของผู้อื่น การจัดกลุ่มเป็นเพียงกลวิธีในการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียนเท่านั้น แต่การเรียนแบบ CIRC นักเรียนจะมีความรู้สึกที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน ผลการเรียนขั้นสุดท้ายต้องเป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อสมาชิกคนอื่น ๆ ด้วย ประสพการณ์ที่ได้รับจากการเรียนแบบ CIRC จะแตกต่างกันด้วย ซึ่งการเรียนแบบ CIRC จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นในทางบวก ซึ่งตรงกับหลักการที่ว่าความสำเร็จในอาชีพหน้าที่การงานจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการร่วมมือทำงานกับบุคคลอื่น จะได้เปรียบเทียบกิจกรรมการเรียนการสอนแบบปกติกับกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ CIRC ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบ CIRC กับแบบปกติ

กิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบ CIRC	กิจกรรมการเรียนการสอนแบบปกติ
1. มีลักษณะเป็นกลุ่มหรือเป็นทีม ที่ค้ำึงถึงความสามารถของผู้เรียนคือมี เก่ง ปานกลาง และอ่อน ปนกัน กำหนดจำนวน 2-4 คน	1. อาจมีลักษณะเป็นกลุ่มที่โดยไม่มีหลักการ จัดกลุ่มที่แน่นอน
2. ผู้เรียนทุกคนมีบทบาทและหน้าที่ที่ชัดเจน รับผิดชอบร่วมกัน	2. ผู้เรียนช่วยเหลือกันตามความพอใจซึ่งอาจทำให้สมาชิกบางคนไม่รับผิดชอบ
3. ผู้เรียนมีบทบาทร่วมกันในการวางแผน พิจารณาช่วยเหลือกัน เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ในการเรียน	3. บทบาทของผู้เรียนไม่ชัดเจน ถ้าใครมีความสามารถมาก ก็จะเป็นผู้รับผิดชอบงานในหลายหน้าที่
4. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสามารถช่วยเหลือกัน ระหว่างกลุ่มได้ด้วย เป็นการสอนทักษะทางสังคมด้วย	4. รับผิดชอบเฉพาะกลุ่มของตนเองให้สามารถทำงานได้ทันตามกำหนด ไม่สนใจกลุ่มอื่น ทักษะทางสังคมถูกละเลย
5. ฝึกทักษะการอ่านและการเขียนให้ผสมผสานสัมพันธ์ควบคู่กันไป	5. ส่วนใหญ่ทักษะการเขียนจะแยกฝึกต่างหาก
6. ยึดระยะเวลาในการฝึกทักษะการอ่านและการเขียนออกไปให้เต็มที่	6. ไม่คำนึงถึงระยะเวลาในการฝึกทักษะการเขียนมากนัก ดำเนินการสอนไปตามที่แผนการสอนกำหนดไว้
7. มีการฝึกให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ไม่ต่ำกว่าวันละ 20 นาที	7. ไม่เน้นการฝึกนิสัยรักการอ่าน ขึ้นอยู่กับความสนใจของนักเรียนเป็นรายบุคคล
8. ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยเน้นให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้กันเองภายในกลุ่ม	8. ครวยังทำหน้าที่เป็นผู้บอกความรู้ หรืออาจมีบางกลุ่มที่ครูดูแลไม่ทั่วถึงก็มี
9. มีการสร้างแรงจูงใจโดยให้รางวัลสะสมเป็นทีม มีเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างเปิดเผยและชัดเจน	9. มีแรงจูงใจ แต่ไม่เน้นรางวัลสะสมเป็นทีมตลอดไปขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้สอน

2. บทบาทของครูกับการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้กิจกรรม CIRC

การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรม CIRC มีผลทำให้บทบาทของครูเปลี่ยนจากผู้ให้ความรู้มาเป็นผู้ให้คำแนะนำชี้แจง นอกจากจะชี้แจงเกี่ยวกับความรู้ต่าง ๆ ที่นักเรียนจะได้รับโดยตรงแล้ว ยังต้องชี้แจงถึงบทบาทหน้าที่ทักษะกระบวนการทำงานที่กิจกรรมการเรียนแบบนี้มีประโยชน์ต่อการทำงานในชีวิตจริงมาก ซึ่งบทบาทของครูมีดังนี้

2.1 เป็นผู้ตัดสินใจ

2.1.1 ความรู้และทักษะที่นักเรียนจะได้เรียนร่วมกันหรือปฏิบัติในกลุ่ม

2.1.2 เนื่องจากนักเรียนมักจะขาดทักษะการร่วมมือกันครูเป็นผู้พิจารณาขนาดของกลุ่มว่าควรมีจำนวนสมาชิกเท่าใด จึงจะทำให้การใช้ทักษะการร่วมมือมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยปกติแล้วขนาดสมาชิกที่พอเหมาะอยู่ระหว่าง 2-4 คน

2.1.3 จัดกลุ่มนักเรียนที่มีสมาชิกหลายความสามารถจะเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งครูอาจสุ่มเลือกให้นักเรียนเข้ากลุ่มหรือเลือกเข้ากลุ่มเองตามความเหมาะสมก็ได้

2.1.4 จัดเตรียมห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ในห้องเรียนควรอยู่ในสภาพที่สะดวกต่อการเคลื่อนย้ายเพื่อการจัดเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ได้ง่าย

2.1.5 วางแผนเพื่อเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือแหล่งข้อมูลความรู้ให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้

2.1.6 กำหนดบทบาทและหน้าที่แก่นักเรียนภายในกลุ่ม เช่น เป็นผู้อ่าน ผู้บันทึก ผู้ตรวจสอบ ผู้รายงาน ผู้จัดการเครื่องมือ หรือบทบาทเป็นผู้สนับสนุนให้กำลังใจสมาชิกในกลุ่ม ผู้ตรวจสอบความเข้าใจ เป็นต้น

2.2 วางแผนการสอน

2.2.1 อธิบายลักษณะของงาน เตรียมนักเรียนโดยการสอนวิธีการใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่นักเรียนต้องการทราบ และครูแน่ใจว่านักเรียนเข้าใจชัดเจนจริง ๆ ว่าจะต้องทำอะไรในกลุ่ม ซึ่งอาจรวมไปถึงการอธิบายวัตถุประสงค์ของบทเรียน การนิยามความคิดรวบยอด การอธิบายลำดับกระบวนการให้ตัวอย่างและการถามคำถาม

2.2.2 ให้นักเรียนเกิดความตระหนักว่าการร่วมมือกันทำงานในกลุ่มทุกคนจะช่วยให้งานนั้นสำเร็จลงได้ดีและรวดเร็ว โดยบางครั้งอาจจะต้องกำหนดเป้าหมายร่วมกันเช่น ให้นักเรียนรู้วิธีการใช้เครื่องมือแล้วนำไปสอนให้เพื่อนในกลุ่มให้ทราบ

2.2.3 จัดแบ่งให้มีความรับผิดชอบเป็นรายบุคคล

2.2.4 จัดให้มีการทำงานร่วมมือกันระหว่างกลุ่มแต่ละกลุ่มมีการตรวจสอบกันเอง และช่วยเหลือกลุ่มอื่น และให้รางวัลหรือชมเชยเมื่อสมาชิกทั้งชั้นทำได้ดี

2.2.5 อธิบายเกณฑ์ประเมินความสำเร็จ การทำงานควรใช้การประเมินแบบอิงเกณฑ์มากกว่าการประเมินอิงกลุ่ม ควรอธิบายการประเมินการทำงานกลุ่มให้ชัดเจน

2.2.6 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการ การที่ครูระบุพฤติกรรมที่ต้องการได้มากเท่าใดก็ยิ่งทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้มาก เช่น ครูคาดหวังที่จะเห็นทุก ๆ คนร่วมมือกันทำงาน สนับสนุนกัน ให้กำลังใจกัน รับฟังความคิดเห็นกัน เป็นต้น

2.2.7 สอนทักษะการเรียนรู้ร่วมกัน หลังจากที่นักเรียนคุ้นเคยกับการทำงานเป็นกลุ่มแล้ว ครูเลือกทักษะการเรียนรู้ร่วมกันขึ้นมาหนึ่งทักษะที่ทั้งกลุ่มต้องการจะเรียนรู้ ซึ่งให้เห็นความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ทักษะนั้น ๆ ให้คำนึงว่าให้นักเรียนบอกวลีที่สามารถบอกได้เมื่อใช้ทักษะนั้นสังเกตและให้คำชมเมื่อมีการใช้ทักษะนั้นจนกระทั่งนักเรียนทำได้อย่างอัตโนมัติ จากนั้นสอนทักษะที่สองต่อไป พิจารณาคำชม การสรุป การให้กำลังใจ ตรวจสอบความเข้าใจ ถามเพื่อให้การช่วยเหลือหรือให้คำตอบ

2.3 เป็นผู้ให้คำแนะนำ / ผู้วิจารณ์ที่แทรกอยู่ในกลุ่ม

2.3.1 เตรียมปฏิสัมพันธ์โดยตรงแก่กลุ่ม และต้องคอยสังเกตให้นักเรียนสรุปผลทุกครั้ง ประโยชน์ที่จะได้รับจากการที่กลุ่มเรียนแบบร่วมมือ ขึ้นกับรูปแบบของปฏิสัมพันธ์และการพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันของนักเรียนในกลุ่ม

2.3.2 ให้คำแนะนำและคำวิจารณ์พฤติกรรมนักเรียน ขณะที่นักเรียนกำลังทำงาน ครูจะต้องเดินดูไปรอบ ๆ ว่านักเรียนเข้าใจในงานที่ได้รับมอบหมาย และใช้อุปกรณ์ได้ถูกต้องหรือไม่ ให้คำวิจารณ์ย้อนกลับและเสริมแรงทันทีทันใด รวมทั้งให้คำชมเชยในการใช้ทักษะกลุ่ม

2.3.3 ให้การช่วยเหลือแก่นักเรียนมีปัญหาในการทำงาน ครูสามารถอธิบายหรือสอนใหม่ หรือสอนในสิ่งที่ต้องการทราบ

2.3.4 เข้าไปมีบทบาทในกลุ่มเพื่อสอนทักษะการเรียนรู้ร่วมกัน ถ้าหากพบว่านักเรียนมีปัญหาการมีปฏิสัมพันธ์กลุ่ม ครูอาจแนะนำกระบวนการที่จะทำให้การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพได้ เช่น อาจให้นักเรียนบอกว่าการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพเป็นอย่างไรถ้านักเรียนกำลังเรียนหรือปฏิบัติทักษะนั้น ครูคอยจดบันทึกพฤติกรรมนั้นว่าครู ได้ยินหรือเห็นทักษะนั้นบ่อยเพียงไร และอาจแบ่งการสังเกตนั้นให้กลุ่มเป็นผู้บันทึกเองได้ด้วย

2.4 ประเมินผลและการดำเนินการ

2.4.1 ประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนประเมินว่านักเรียนทำงานสำเร็จได้ดีเพียงไร และให้ข้อมูลย้อนกลับทันที

2.4.2 ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่มเพื่อการปรับปรุงแก้ไข มีการวิเคราะห์ว่ากลุ่มมีการดำเนินการได้อย่างไร ใช้ทักษะการร่วมมือกันได้อย่างไร ประเมินการทำงานของนักเรียน

ทั้งรายบุคคล เป็นกลุ่มเล็ก หรือทั้งชั้น เช่น อาจจะเริ่มต้นการให้กลุ่มบอกสิ่งที่ทำได้ดีในวันนี้มา 3 อย่าง และสิ่งที่จะทำให้ดียิ่งขึ้น สำหรับวันรุ่งขึ้นเป็นต้น

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในกลุ่มย่อยแล้ว นักเรียนจะเรียนรู้ร่วมกันเป็นผู้ดำเนินการ สร้างองค์ความรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง เริ่มตั้งแต่การแบ่งหน้าที่ ร่วมกันคิด ร่วมกันอภิปราย วิเคราะห์ สรุปผล โดยครูจะมีหน้าที่เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกให้เท่านั้นคือเป็นผู้กำหนดเนื้อหา กำหนด ขั้นตอน รูปแบบการเรียน การจัดกลุ่มผู้เรียนและประเมินผลซึ่งครูผู้สอนควรพยายามลดบทบาทลง เพื่อให้ นักเรียน ได้มีบทบาทในการทำกิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสื่อสาร

นลินี บพิตรสุวรรณ (2537, หน้า 99) ได้เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียน ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโชคชัยสามัคคี อำเภอโชคชัย จังหวัด นครราชสีมา ปีการศึกษา 2537 จำนวน 90 คน ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบ ที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครูผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ ภาษารูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่เรียนจากการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุมาลี ธนวุฒิกิตวรกุล (2541, หน้า 71-72) ได้เปรียบเทียบความสามารถในการเขียน ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธี K-W-L Plus ประกอบ กับกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยกลวิธี K-W-L Plus ประกอบกับกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนเขียน ตามคู่มือครู

จินตนา ชั่งสิษฐ์ (2544, หน้า 65) ได้สร้างแบบฝึกทักษะภาษาไทยเรื่องการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนบ้านคลองหลวง อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ใช้กับนักเรียนจำนวน 30 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบฝึกเรื่องการเขียนย่อความมีประสิทธิภาพ 86.19/86.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และแบบฝึกช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสื่อสาร

Wolter (1976 อ้างถึงใน สุมาลี ธนวุฒิกิตวรกุล, 2541) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการส่งผลในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาฯ ยังไม่มีทักษะในการเขียนทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะ การให้เขียนประวัติสั้น ๆ แล้วครูให้คำติชมเพื่อเสริมกำลังใจจะช่วยให้ นักเรียน ได้ปรับปรุงวิธีการเขียนของเขาให้ดีขึ้น และนักเรียนควรรู้จักประเมินตนเองในการเขียนอยู่เสมอ พร้อมทั้งมีการเขียนแผนภูมิแสดงความก้าวหน้าในการเขียนด้วย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเขียนสื่อสาร สรุปได้ว่า การที่จะพัฒนาความสามารถในการเขียนของนักเรียนให้ได้ผลดีนั้น ครูต้องใช้เทคนิคการสอนหลายๆ วิธี มาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและตัวนักเรียน เพื่อสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียนและให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ค้นคว้ากับรูปแบบของงานเขียนเพื่อเป็นแบบอย่าง และนอกจากนี้ผลงานการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสอนเขียนสื่อสาร ซึ่งจะเป็นแนวทางให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

ศุภวรรณ เล็กวิไล (2539, หน้า 120-124) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยกลวิธีการเรียนภาษาไทย โดยใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม ปีการศึกษา 2539 จำนวน 84 คน โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 42 คน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีพฤติกรรมการร่วมมือในการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความเห็นว่าการเรียนแบบร่วมมือให้ประโยชน์ในการเรียนมาก

ไพทมา ศรีขาว (2540, หน้า 58-60) ได้ศึกษาเรื่องผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม วัดอุปประสงค์เพื่อศึกษาผลของการแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์เรื่องอนุพันธ์ของฟังก์ชันของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยรวม และจำแนกตามระดับความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยสยาม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยสยาม 142 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองเรียนด้วยวิธีเรียนแบบร่วมมือ กลุ่มควบคุมเรียนด้วยวิธีเรียนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีเรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักศึกษาที่เรียน

ด้วยวิธีเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่มีความสามารถสูง ปานกลาง และต่ำที่เรียนด้วยวิธีเรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีเรียนแบบปกติในระดับความสามารถเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยกลุ่มนักศึกษาที่มีความสามารถสูงที่เรียนด้วยวิธีเรียนแบบร่วมมือ มีเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 นักศึกษาที่มีความสามารถ ปานกลางและต่ำที่เรียนด้วยวิธีเรียนแบบร่วมมือมีเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกับนักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปรารธนา เกษน้อย (2540, หน้า 53-54) ได้ศึกษาเรื่องผลของการเรียนแบบร่วมมือใน วิชาสังคมศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือในวิชาสังคมศึกษาที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน กลุ่มทดลองเรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือ และกลุ่มควบคุมเรียนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือมี สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียน ที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือมีความสามารถในการวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุธาดา มุ่งชอนกลาง (2540, หน้า 83-84) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความร่วมมือในการทำงานกลุ่มระหว่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นที่เรียนด้วยวิธีการแบบร่วมมือที่เป็นทางการกับไม่เป็นทางการ วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความร่วมมือในการทำงานกลุ่มระหว่างนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นที่เรียนด้วยวิธีการแบบร่วมมือที่เป็นทางการกับไม่เป็นทางการ กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปรังค์ทองวิทยา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 84 คน แบ่งเป็นกลุ่มละ 42 คน กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบเป็นทางการ กลุ่ม ทดลองที่ 2 เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบไม่เป็นทางการ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วย การเรียนแบบร่วมมือแบบเป็นทางการกับไม่เป็นทางการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยทั้งสองกลุ่มมีความร่วมมือในการทำงานกลุ่มแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อังกณา ชัยมณี (2540, หน้า 91-96) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมทักษะ การอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วย

เกมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านเพือพิทยาภูมิ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 24 คน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าเกณฑ์การประเมินหลังเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนบางส่วนที่เข้าร่วมโปรแกรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในโปรแกรมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก และบางส่วนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในโปรแกรมอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

สุมาลี บัวเล็ก (2541, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 40 คน กลุ่มทดลองสอนโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบร่วมมือ กลุ่มควบคุมสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถในการแก้ปัญหของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัจฉรา พหลเวชช์ (2544, หน้า 87-89) ได้ศึกษาเรื่องการใช้การเรียนรู้ร่วมมือพัฒนาการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มสูง กลุ่มกลาง และกลุ่มต่ำ ที่เรียนโดยวิธีเรียนรู้ร่วมมือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน คะแนนการประเมินการทำงานของนักเรียนกลุ่มสูง กลุ่มกลาง และกลุ่มต่ำ ซึ่งประเมินโดยนักเรียนประเมินโดยเพื่อนและประเมินโดยครูอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

เดลเลอร์ (Deller, 1997, p. 71) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาระยะยาวโดยใช้ข้อมูลการศึกษาแห่งชาติในการประเมินผลของการเรียนรู้แบบร่วมมือต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน” วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโดยใช้ข้อมูลการศึกษาแห่งชาติในการศึกษาระยะยาว (NELS) การศึกษาครั้งนี้จะเน้นไปที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ใช้ข้อมูลจากการศึกษาแห่งชาติระยะเวลา 2 ปี ศึกษาความสัมพันธ์ของวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

ในวิชาคณิตศาสตร์ การอ่านและวิทยาศาสตร์ โดยใช้ข้อมูลที่เก็บในสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า วิธีการเรียนแบบร่วมมือมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทางบวก

โซลติส (Soltys, 1997, p. 113 อ้างถึงใน อัจฉรา พหลเวชช์, 2544) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลของการตั้งเป้าหมายในการเรียนของตนเองต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะทางภาษาศาสตร์” วัตถุประสงค์ ของการวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาผลของการตั้งเป้าหมายในการเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการพัฒนาการอ่าน ทักษะทางภาษา และแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยใช้คะแนนสอบปลายภาคการศึกษา 2 ปี (1994 - 1996) เป็นคะแนนฐานในการตั้งเป้าหมายของตนเอง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียนในโรงเรียนเขตตำบล โคเวอร์ (Dover) เมืองเดลาแวร์ (Delaware) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีการตั้งเป้าหมายในการเรียน ในกลุ่มทดลองจะมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านและทักษะทางภาษาจากการทดสอบหลังเรียน (posttest) สูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือแสดงให้เห็นว่า การเรียนแบบร่วมมือช่วยส่งเสริมความสามารถทางด้านวิชาการให้สูงขึ้น เพราะวิธีการเรียนแบบร่วมมือนั้นเด็กจะมีโอกาสอภิปรายให้เพื่อนฟัง มีโอกาสปฏิบัติมากทำให้เกิดความชำนาญในวิชาที่เรียน เป็นการฝึกความเป็นผู้นำทางวิชาการและเสริมทักษะทางสังคมส่วนนักเรียนที่เรียนอ่อนก็เกรงว่าเพื่อน ๆ จะไม่ยอมรับตนเองและถูกทอดทิ้งก็จะพยายามตั้งใจและยอมรับฟังคำที่เพื่อนอธิบาย จะรู้สึกว่ามีความเป็นกันเองมากกว่าครู และในที่สุดการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มแบบร่วมมือก็ประสบความสำเร็จคือส่งผลดีกับนักเรียนที่เรียนเก่งและส่งผลดีกับนักเรียนที่เรียนอ่อน ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบ CIRC

ขวัญเรือน โพธิ์วิเชียร (2538, หน้า 80-82) ได้ศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทย ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบ CIRC ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปทุมวันและวัดปทุมวนาราม จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC กับ กลุ่มทดลองที่ 2 ที่เรียนด้วยตนเองโดยใช้กิจกรรมอ่านของ CIRC และกลุ่มควบคุมที่เรียนจากครูตามปกติ มีความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC มีแนวโน้มว่ามีความสามารถสูงกว่ากลุ่มอื่น

พลูศรี กิจฉลา (2544, หน้า 101-102) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 56 คน แบ่งเป็นกลุ่มละ 28 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมแบบ CIRC กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมแบบ CIRC มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบ CIRC

สลาบิน และคณะ (Slavin et al., 1987) ได้ทดลองใช้โปรแกรม CIRC ในการสอนอ่านและเขียนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 ที่มีความสามารถแตกต่างกัน ในการทดลองจะให้การเรียนรู้เป็นทีม

ในกลุ่มการอ่าน ให้นักเรียนทำงานเป็นคู่ของตนตามกิจกรรมการอ่าน การถอดความ อธิบายโครงสร้างของเรื่อง การทำนายและการสรุปเรื่อง โดยนักเรียนได้รับการสอนอ่านโดยตรง

ในกลุ่มการเขียน ใช้กระบวนการตามลักษณะของการเขียน เช่น การประชุมกับเพื่อน เพื่อวางแผนปรับปรุงและเขียนงานออกมา นอกจากนั้นนักเรียนยังได้รับการสอนการใช้ภาษาและกิจกรรมการแสดงออกทางภาษา ซึ่งสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเขียนด้วย

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ทำกิจกรรมอยู่ในกลุ่ม CIRC มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และการเขียนดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญโดยดูจากการวัดความเข้าใจในการอ่าน การอ่าน คำศัพท์ การใช้เครื่องมือต่าง ๆ ทางภาษา การแสดงออกทางภาษาและการสะกดคำ

ในปี ค.ศ. 1991 สลาบิน และคณะ ได้ทำการศึกษาผลของการสอนอ่านเข้าใจความและกระบวนการเรียนแบบร่วมมือ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC
2. กลุ่มที่เรียนแบบปกติแต่ใช้อุปกรณ์และกิจกรรมตาม CIRC
3. กลุ่มควบคุมเรียนตามปกติ

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือและแบบปกติโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC มีความสามารถในการอ่านเข้าใจความได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือและแบบปกติโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ มีความสามารถในการอ่านเข้าใจความไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC มีส่วนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้านการอ่านและการเขียนสูงขึ้น และโดยเฉพาะในการสอนเขียนให้ได้ผลดีต้องใช้ทักษะทางภาษาทั้งทักษะการอ่านและทักษะการเขียนให้สัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน เพราะทักษะการอ่านเป็นพื้นฐานของการเขียน การอ่านช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ เกิดการเรียนรู้ และได้ข้อมูลต่างๆ เพื่อนำไปใช้เสริมในการเขียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น